

(Изјава дата за Међународни радио Србија)

Одлагање почетка рада мисије EULEX на Космету, један број аналитичара види као куповину времена до постизања договора у међународној заједници око будућег аранжмана европске и мисије УН у јужној српској покрајини. Медјутим, уколико договор убрзо не буде постигнут, после 15. јуна, за када је најављено проглашење Устава самопрокламоване државе Косово, на Космету фактички може настати вишевлашће са несагледивим последицама, упозорава, у интервјуу Међународном радију Србија, политички аналитичар Саша Гајић. Са њим је разговарала Ивана Субашић.

»С једне стране, косметски Устав ће самопрокламовати неке надлежности косметских институција, које дефинишу Космет као независну државу, што ће албански лидери покушати да реализују у пракси, каже Гајић. С друге стране, према речима нашег саговорника, на снази је још увек Резолуција 1244 УН, а у Савету безбедности постоји јасан став да она не може бити мењана без претходног договора. На крају, ту је и мисија EULEX, која без нове резолуције УН не може бити функционална на целој територији Космета, посебно на северу, где локалну власт држе Срби. У том контексту, подвлачи Гајић, одлагање EULEXА јесте покушај да се дође до договора око правног оквира који ће дефинисати будући однос УНМИКА И EULEXА. Међутим, наставља он, уколико до тога не дође, на Космету, после 15. јуна, може настати вишевлашће у коме се неће знати ко је за шта надлежан и одговоран.

Кад је реч о иницијативи Москве да и УНМИК и EULEX буду у надлежности УН, Гајић каже да је то ствар договора у међународној заједници и међусобних интереса великих сила, пре свега Русије и ЕУ, које не крију да желе чвршће партнерске односе. Он је уверен да ће Москва покушати да искористи ситуацију како би утицала на постизање решења прхватљивог и за Београд, али и за чланице СБ које се противе нелегалном доласку EULEXА. Гајић подсећа да се унутар ЕУ све више схвата да је покушај распоредјивања мисије EULEX, без међународноправног оквира, створио велики проблем, пре свега, политичке природе. Поједини званичници ЕУ, али и држава које учествују у припреми и распоређивању мисије EULEXА, сада инсистрају на проналажењу неког компромисног решења, а чују се и предлози да цео процес буде одложен до јесени. Међутим, истиче наш саговорник, најаве шефа европске мисије на Космету Питера Фејта, наведене у писму косметском премијеру Хашиму Тачију, да ће већ 15. јуна у име европске мисије предузети веома експедитивне кораке у циљу функционисања

Пише: Саша Гајић
понедељак, 02 јун 2008 19:46

косметских институција, не уливају оптимизам. Управо те најаве, подвлачи Гајић, наговештавају да се ствара вишевлашће и да ће се наредних месеци конфузија у односима између мисије ЕУ и УНМИКА само повећавати.

На питање колико ће у том случају EULEX бити оперативан и на северу Космета, где је претежно српско становништво, наш саговорник каже да су челни људи те мисије свесни српског става да неће сарађивати са особљем мисије ЕУ, уколико њихов мандат не буде одређен новом Резолуцијом СБ. С друге стране, истиче Гајић, после 15. јуна можемо очекивати и дозу неповерења косметских Албанца према присуству УНМИК-а. Очигледно да би недефинисани однос између УНМИКА и EULEXA обе мисије довео у незгодну ситуацију.

Пролонгирање договора о будућем правном оквиру међународне мисије више води поделама и продубљивању кризе. Иако је тешко предвидети расплет догађаја, извесно је да ће проблем Космета још дуго оптерећивати међународне односе, закључује аналитичар.

29. мај 2008